

2024

Quicksan Omgevingswet Realisatie Vlindertuin Bosweg te Gasselte

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Omgevingswet Realisatie Vlindertuin Bosweg te Gasselte

Leeuwarden, augustus 2024

In opdracht van:
Buro Hollema

Uitvoering:
Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied.

**© Bureau FaunaX B.V.. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX B.V. (2024). Quickscan Omgevingswet/ Realisatie Vlindertuin Bosweg te Gasselte. Rapport 23149. Bureau
FaunaX B.V., Leeuwarden.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	5
	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.3	Zoogdieren	6
	Vleermuizen	6
	Overige zoogdieren.....	7
2.4	Reptielen.....	8
2.5	Amfibieën	8
2.6	Vissen	10
2.7	Ongewervelden	10
2.8	Gebiedsbescherming.....	11
	Stikstofgevoeligheid.....	12
2.9	Houtopstanden	12
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	13
3.1	Overzicht beschermde soorten	13
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	13
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	14
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	15
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Ow Soortbescherming	- 1 -
	Ow Gebiedsbescherming.....	- 4 -
	Ow Houtopstanden	- 5 -

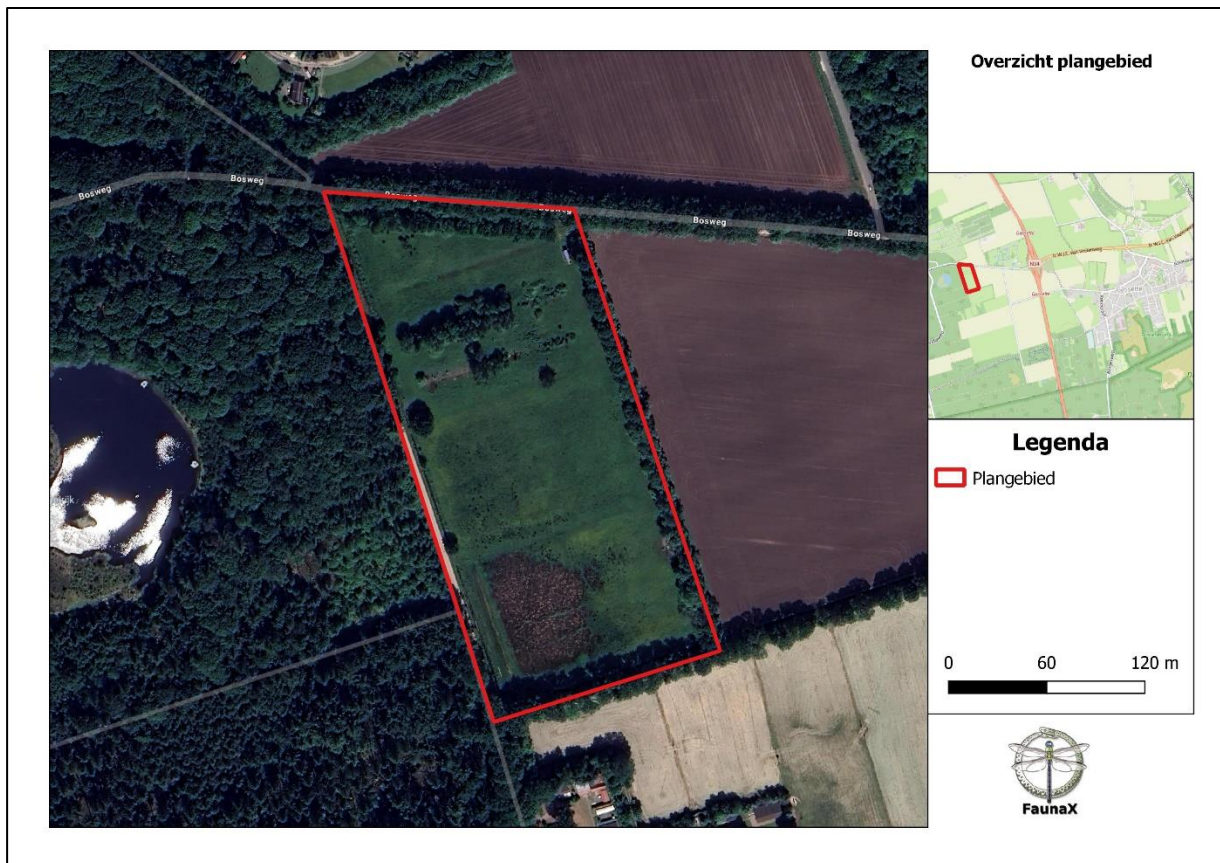
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een vlindertuin te realiseren op een perceel met een agrarische bestemming. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland, weidevogelgebieden en/of ganzengedooggebieden), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Omgevingswet (hierna Ow) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Gasselte.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Omgevingswet beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden en/of houtopstanden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Buro Hollema heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op dinsdag 9 juli 2024 en vond plaats onder warme weersomstandigheden (25°C, windkracht 2, half bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Omgevingswet worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Omgevingswet zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het NatuurNetwerk Nederland, ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied betreft een perceel met een agrarische bestemming buiten de bebouwde kom van Gasselte, naast het Gasselterveld. Op het perceel staan een tweetal houtwallen, veelal bestaand uit berken. Het perceel wordt begrensd door houtwallen, met daarin onder andere eiken en berken. Rond het plangebied lopen tevens sloten. Op de oostelijke rand van het perceel bevindt zich een enkele waterpartij. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door het voorgenoemde Gasselterveld, agrarisch gebied, doorspekt met sloten, houtwallen en bospercelen, evenals de Natura2000-gebieden Drentsche Aa-gebied en Drouwenerzand.

Het planvoornemen bestaat uit het realiseren van een vlindertuin binnen het plangebied. Als onderdeel hiervan wordt een boerderij met kelder gerealiseerd in een aan te leggen heuvel. De grond voor deze heuvel wordt gewonnen uit een te realiseren ven met wadi naast de te realiseren boerderij. Binnen het planvoornemen worden geen sloten gedempt, noch bomen gekapt. Tevens worden geen bestaande kunstwerken gesloopt. In figuur 1.2. wordt een impressie van de beoogde toekomsituatie weergegeven.

Figuur 1.2. Een impressie van de beoogde toekomsituatie, met boven een schets van de boerderij en onder een bovenaanzicht (bron: Buro Hollema).

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het perceel heeft een kruidenrijk karakter, met een relatief hoge diversiteit aan (nectar-biedende) kruiden en bloemen. Tijdens het veldbezoek werden soorten aangetroffen als rode klaver, grote ratelaar, gewone rolklaver, rietorchis, stijve ogentroost, gewone brunel, grote waterweegbree, gele lis, dagkoekoeksbloem, grote wederik en verspreidbladig goudveil. Deze laatste soort betreft een zeldzame en zeer kritische soort die gebonden is aan zeer specifieke biotopen en in de zuidelijke rand van het perceel werd aangetroffen. De dichtstbijzijnde waarnemingen van deze soort ten opzichte van het plangebied zijn afkomstig uit het Drentsche Aa-gebied. Hoewel dit geen beschermde soort betreft adviseren we, gezien de zeldzaamheid hiervan, om de groeiplek in de zuidelijke rand van het perceel te ontzien van enige werkzaamheden.

Figuur 2.1. Groeiplek van verspreidbladig goudveil binnen het plangebied.

Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Uit de omgeving van Gasselte zijn echter wel enkele recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van de soorten dregs, drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kartuizer anjer, kleine vlotvaren, kluwenklokje, roggelelie en wilde ridderspoor (bron: NDFF). Per soort betreffen het slechts enkele waarnemingen, vaak op relatief grote afstand (>3 km) afstand van het plangebied. Gezien de afwezigheid van bekende groeiplaatsen op kortere afstand van het plangebied en de relatieve voedselrijkdom van het plangebied wordt de kans op aanwezigheid van beschermde plantensoorten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen dusdanig klein geacht dat we het niet realistisch vinden om hiermee rekening te houden bij de voortgang van het project.

Figuur 2.2. Een impressie van de vegetatie binnen het plangebied, met v.l.b.n.r.o.: stijve ogentroost, dagkoekoeksbloem, grote wederik en verspreidbladig goudveil.

- De kans op aanwezigheid van beschermde plantensoorten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen wordt dusdanig klein geacht dat we het niet realistisch vinden om hier rekening mee te houden bij de voortgang van het project.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De houtwallen binnen en rond het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. Er werden geen boomnesten aangetroffen. Hoewel in de bossen waar het plangebied aan grenst waarschijnlijk wel jaarrond beschermde nesten van soorten als boomvalk, bosuil, buizerd, havik en sperwers aanwezig zijn, bevinden deze zich buiten de invloedssfeer van het planvoornemen en kunnen negatieve effecten hierop naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Gebouwbroeders

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van vogelsoorten die over het algemeen in bebouwing tot broeden komen, zoals huismus, ringmus, gierzwaluw, huiszwaluw en kerkuil. Het enige kunstwerk binnen het plangebied is een verbouwde zeecontainer, welke in potentie geen nestgelegenheid biedt voor bovenstaande vogelsoorten.

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van dergelijke soorten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Het plangebied en de omgeving daarvan biedt broedmogelijkheden voor dergelijke vogelsoorten. De houtwallen binnen en rond het plangebied bieden broedgelegenheid voor soorten als houtduif en Turkse tortel. Daarnaast kunnen watergebonden vogelsoorten zoals wilde eend tot broeden komen in de waterpartij binnen het plangebied. De nesten van deze soorten genieten geen jaarronde bescherming, maar zijn wel beschermd wanneer er sprake is van een actief broedgeval. Dit broedproces vindt over het algemeen plaats in de broedperiode, welke grofweg loopt van 15 maart tot 15 juli. Deze periode kan echter eerder beginnen of later eindigen, afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden. Wat van belang is, is of er sprake is van een actief broedgeval. Zo ja, dan is deze beschermd.

- Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen andere vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. Binnen het planvoornemen worden geen bomen aangetast. Daarnaast werden in bomen op korte afstand van locaties waarop werkzaamheden worden uitgevoerd geen voor vleermuizen geschikt bevonden boomholten aangetroffen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Het enige kunstwerk binnen het plangebied is een verbouwde zeecontainer die in potentie niet geschikt is bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in kunstwerken binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

De houtwallen binnen en rond het plangebied zijn waarschijnlijk onderdeel van één of meer vliegroutes van vleermuizen. Binnen het planvoornemen worden deze houtwallen niet aangetast. Mogelijk gaat de realisatie van een vlindertuin wel gepaard met een toename in de hoeveelheid uitstraling van kunstlicht tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Gezien de bos- en houtwalrijke omgeving van het plangebied met ruim aanbod aan alternatieve vliegroutes kan echter naar ons inzicht worden uitgesloten dat het planvoornemen gepaard gaat met negatieve effecten op essentiële vliegroutes.

Het plangebied is waarschijnlijk tevens onderdeel van een groter foerageergebied van vleermuizen. Slechts een deel van het perceel wordt binnen het planvoornemen aangetast. Daarnaast biedt de omgeving van het plangebied geschikte alternatieven, waaronder bosranden, waterpartijen en vergelijkbare percelen. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve tevens op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. De aanwezigheid van veel overige beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. Hoewel uit de bossen rond het plangebied waarnemingen bekend zijn van soorten als boomarter, das en eekhoorn werden binnen het plangebied geen geschikte boomholten, burchten of nesten aangetroffen. Gezien de afwezigheid van kunstwerken kan ook de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarters op voorhand worden uitgesloten. Binnen het planvoornemen worden geen wateren aangetast. Negatieve effecten op leefgebied van soorten als otter of waterspitsmuis, waarvan waarnemingen bekend zijn uit de ruimere omgeving van het plangebied (bron: NDFF), kunnen derhalve tevens op voorhand worden uitgesloten. Uitzondering hierop wordt gevormd door de soorten grote bosmuis, bunzing, wezel en hermelijn.

Grote bosmuis

Uit de omgeving van Gasselte zijn diverse recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van de grote bosmuis (bron: NDFF). Leefgebied van deze soort bestaat uit verschillende biotopen, waaronder bosranden, parken en tuinen. Binnen deze biotopen worden nesten veelal onder wortelstronken gerealiseerd (bron: Zoogdiervereniging). Binnen het planvoornemen worden de houtwallen niet aangetast. Op slechts een klein deel van het perceel worden grondwerkzaamheden uitgevoerd. Op basis hiervan achten we de kans op negatieve effecten op de staat van instandhouding van deze soort op lokaal niveau als gevolg van het planvoornemen dusdanig klein dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden bij de voortgang van het project.

Kleine marterachtigen

De drie kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn zijn binnen de provincie Drenthe niet langer vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Leefgebied van deze soorten bestaat in Nederland doorgaans uit gebieden met voldoende dekking en voedselaanbod, zoals bosranden, bosschages en houtwallen. Uit de omgeving van het plangebied zijn recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van de soorten bunzing en wezel (bron: NDFF). Binnen het planvoornemen worden de houtwallen niet aangetast. Slechts in een klein deel van het open gedeelte van het perceel worden graafwerkzaamheden uitgevoerd. Hoewel niet kan worden uitgesloten dat kleine marterachtigen zich incidenteel door het plangebied verplaatsen, wordt de kans dat het planvoornemen gepaard gaat met negatieve effecten op de gunstige staat van

instandhouding van deze soorten op lokaal niveau dusdanig klein geacht dat we het niet realistisch vinden om hier rekening mee te houden bij de voortgang van het project.

Binnen het plangebied kunnen tevens zoogdiersoorten aanwezig zijn die binnen de provincie Drenthe ten tijde van dit schrijven zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Voor deze soorten dient men zich te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (Bijlage I).

- Negatieve effecten op (leefgebied van) bunzing, wezel, hermelijn en grote bosmuis als gevolg van het planvoornemen kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van en/of negatieve effecten op (leefgebied en/of schuilplaatsen van) andere beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen andere licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de soorten adder, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang en zandhagedis (bron: NDFF). Het plangebied is niet geschikt bevonden als leefgebied voor soorten als adder of ringslang vanwege de afwezigheid van geschikt habitat hiervoor. Gezien het feit dat er geen houtwallen worden aangetast kunnen negatieve effecten op soorten als de hazelworm als gevolg van het planvoornemen tevens op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde reptielen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. Uit de ruimere omgeving van Gasselte zijn recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van de soorten Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (bron: NDFF). Gelet op de afstand tussen bekend voortplantingswater en het plangebied kan de aanwezigheid van veel van deze soorten naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten. Uitzondering hierop wordt gevormd door de soorten Alpenwatersalamander en heikikker.

Alpenwatersalamander

Op ca. 500 meter afstand van het plangebied zijn diverse waarnemingen van Alpenwatersalamanders bekend, waaronder overwinterende exemplaren (bron: NDFF). Ook het plangebied biedt voor deze soort geschikt voortplantingswater, waaronder de waterpartij op de oostelijke rand hiervan (figuur 2.3). Binnen het planvoornemen worden geen wateren aangetast. Negatieve effecten op voortplantingswater van deze soort kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten. De verwachting is zelfs dat het realiseren van een waterpartij met aansluitende wadi zal zorgen voor een toename in het aanbod aan geschikt voortplantingswater voor deze soort.

Landhabitat van de Alpenwatersalamander bestaat doorgaans uit plekken met voldoende beschutting, zoals bomenrijen, houtwallen, stenen en omgevallen bomen.

Binnen het planvoornemen worden de houtwallen niet aangetast. De kans dat het planvoornemen gepaard gaat met negatieve effecten op landhabitat van de soort Alpenwatersalamander wordt derhalve dusdanig klein geacht dat we het niet realistisch vinden om hiermee rekening te houden.

Figuur 2.3. De waterpartij in het oosten van het plangebied is geschikt bevonden als voortplantingswater voor de soort Alpenwatersalamander.

Heikikker

Uit verschillende wateren uit het Gasselteveld op ruim 2 km afstand van het plangebied zijn recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van de soort heikikker (bron: NDFF). De heikikker is een vennensoort bij uitstek, waarvan voortplantingswater doorgaans bestaat uit vennen in heide- en veenlandschappen. De waterpartij binnen het plangebied is slechts marginaal geschikt bevonden als voortplantingswater voor deze soort. Binnen het planvoornemen worden geen wateren aangetast. Wel kan het planvoornemen gepaard gaan met negatieve effecten op landhabitat van deze soort. Gezien de afstand van bekende waarnemingen ten opzichte van het plangebied en het feit dat het plangebied hoogstens marginaal geschikt leefgebied biedt voor deze soort achten we de kans op aanwezigheid van deze soort dusdanig klein dat we het niet realistisch vinden om hiermee rekening te houden bij de voortgang van het project.

Binnen het plangebied komen wel andere, lichter beschermde amfibieën voor. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie bijlage I).

- Negatieve effecten op landhabitat van de Alpenwatersalamander als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op (leefgebied van) overige beschermde amfibieën als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen ook op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. Binnen het planvoornemen worden geen wateren aangetast. Negatieve effecten op leefgebied van soorten als de grote modderkruiper kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde zoetwatervissen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Ow beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van dergelijke habitateigenschappen is binnen het plangebied geen sprake. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en worden er geen waterpartijen aangetast waarin beschermde libellen zich voort kunnen planten. Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde ongewervelden als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

In de waterpartij in het zuidoosten van het plangebied werd wel tangpantserjuffer aangetroffen (figuur 2.3). Hoewel deze soort niet beschermd is, betreft het wel een zeldzame soort en een opmerkelijke waarneming. Tevens werden binnen het plangebied soorten aangetroffen als zwartsprietdikkopje en citroenvlinder.

Figuur 2.4. Een tangpantserjuffer binnen het plangebied.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie is een vorm van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking heeft op het plangebied. Het plangebied is geen onderdeel van een Natura2000-gebied, een weide- of akkervogelgebied of een ganzenrustgebied en bevindt zich daarnaast op ruime afstand (>1,8 km) van dergelijke gebieden (bron: Kaartportaal provincie Drenthe). Negatieve effecten op deze gebieden als gevolg van het planvoornemen (anders dan als gevolg van de uitstoot van stikstof) kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Echter, het plangebied is wel onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN) (bron: Kaartportaal provincie Drenthe). Binnen het planvoornemen wordt relatief kleinschalige infrastructuur gerealiseerd en blijft het grootste deel van het plangebied onaangetast. Het kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het planvoornemen gepaard kan gaan met negatieve effecten op het NNN.

- Negatieve effecten op een deel van het NatuurNetwerk Nederland als gevolg van het planvoornemen kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op andere beschermde gebieden (anders dan effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen naar ons inzicht wel op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofgevoeligheid

Het plangebied bevindt zich op circa 1,8 km van het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied Drouwenerzand (bron: AERIUS calculator). Als gevolg van het planvoornemen komt waarschijnlijk extra stikstof vrij, bijvoorbeeld door de inzet van mobiele werktuigen. Echter, gezien de kleinschaligheid van het project verwachten we niet dat dit gepaard zal gaan met significant negatieve effecten op nabijgelegen Natura2000-gebieden. De provincie Drenthe is echter bevoegd gezag hierin en kan een andere mening hebben. Voor zekerheid adviseren we contact op te nemen met de provincie.

- We zijn van mening dat een AERIUS-berekening voor dit project niet benodigd is. De provincie Drenthe is bevoegd gezag in deze.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van meer dan 20 bomen buiten de bebouwingscontour houtkap kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt, waardoor geen sprake is van bovenstaande omstandigheden. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Omgevingswet, onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art 11.37 Bal	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene Broedvogels	Ja	X				Werken buiten broedseizoen
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja					Specifieke zorgplicht.
Gebiedsbescherming	NNN						Overleg bevoegd gezag.
Gebiedsbescherming	(extra) Stikstofuitstoot	Ja					Informereren bij de provincie Drenthe.

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen en vlak buiten het plangebied komen waarschijnlijk vogelsoorten tot broeden waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Vrijblijvend advies: Verspreidbladig goudveil

Gezien de zeldzaamheid van deze soort adviseren we de groeiplek hiervan te ontzien van enige werkzaamheden.

Specifieke zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. Voor deze en andere soorten geldt een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht schrijft voor dat men bijvoorbeeld verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. De specifieke zorgplicht geldt voor de fysieke leefomgeving, inclusief elke soort en elk individu in Nederland. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

NatuurNetwerk Nederland

Het plangebied is onderdeel van het NNN. Negatieve effecten hierop als gevolg van het planvoornemen kunnen naar ons inzicht niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren in overleg te treden met het bevoegd gezag, de provincie Drenthe, over eventueel benodigde compensatie hiervoor.

(extra)Stikstofuitstoot

Wij zijn van mening dat het uitvoeren van een AERIUS-berekening voor dit project niet benodigd is. De provincie Drenthe is echter bevoegd gezag in deze en kan een andere mening hebben. Voor meer zekerheid adviseren we derhalve te informeren bij het bevoegd gezag in deze, de provincie Drenthe.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Algemene broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Verspreidbladig goudveil:** ontzie groeiplek.
- **Zorgplicht:** naleven van de zorgplicht (Bijlage I).
- **NatuurNetwerk Nederland:** overleg provincie Drenthe.
- **AERIUS-berekening:** informeren bij provincie Drenthe.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

AERIUS-calculator

<https://calculator.aerius.nl/wnb/>

NDFF

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Kaartportaal Provincie Drenthe

<https://kaartportaal.drenthe.nl/portal/home/>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Waarneming.nl

<https://waarneming.nl>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Ow Soortbescherming

De Omgevingswet draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Omgevingswet verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 11.37 en 11.46 in het Besluit activiteiten leefomgeving, hierna Bal). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Binnen de Omgevingswet vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 11.46 Bal) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle (op Europees grondgebied) inheemse vogelsoorten, zoals benoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, opzettelijk te beschadigen, te rapen of nesten van vogels opzettelijk weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort of wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces of wanneer een activiteit van belang is voor de instandhouding van een soort. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen), de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring of noodzakelijke activiteit. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Habitatrichtlijn

Voor alle soorten die zijn opgenomen onder bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel a), bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (excl. vogels benoemd onder artikel 1 van de vogelrichtlijn) geldt dat het verboden is om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, hun eieren te vernielen of te rapen en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Daarnaast geldt voor de soorten die worden genoemd in bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel b) en

bijlage I van het verdrag van Bern dat het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen verboden is. Dit verbod is niet van toepassing wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Of dit van toepassing is hangt ook in dit geval af van meerdere factoren, zoals de periode van het jaar waarin jongeren worden geworpen, de bloeiperiode, de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als noodzakelijke activiteit.

Overige in Nederland beschermde soorten

In bijlage IX, onderdeel a van het Bal worden nationaal beschermde soorten genoemd. Het is verboden deze opzettelijk te doden of in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers die zijn opgenomen in deze bijlage te vangen. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van deze soorten opzettelijk te beschadigen en te vernielen. Hiernaast is het verboden om soorten die zijn opgenomen onder onderdeel b van bijlage IX te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied. Dit verbod geldt niet voor de soorten bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Ook geldt dit verbod niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Vrijgestelde soorten Provincie Drenthe

Hoewel de Omgevingswet een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Omgevingsverordening 2022 door de Provincie Drenthe vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Drenthe is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-14379.pdf>

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Provincie Drenthe.

Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Bastaard(middelste groene)kikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ondergrondse woelmuis	
Ree	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Drenthe, en zijn hiermee geen onderdeel van de Omgevingswet zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. In het kader van ruimtelijke inrichting, ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten tweede is het van belang dat er de vrijstelling alleen van toepassing als geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is (artikel 11.59 Bal) en geen andere bevredigende oplossing voorhanden is (Artikel 8,74l, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving, hierna Bkl).

Ten derde geldt de aangewezen vergunningsvrije activiteit voor de in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening bij betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, middelen en methoden, en indien wordt voldaan aan de aldaar gestelde aanvullende voorschriften.

Ten vierde blijft de zorgplicht, zoals bepaald in artikel 11.27 (Bal) onverminderd van kracht met het toepassen van de hierboven benoemde aangewezen vergunning-vrije activiteit.

Indien bovengenoemde voor ruimtelijke ingrepen vrijgestelde soorten voorkomen binnen een plangebied of buiten een plangebied, maar binnen de invloedssfeer van een planvoornemen, is een vergunning voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 11.27 Bal

Onder de Ow zijn twee vormen van zorgplicht benoemd; een algemene zorgplicht en een specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht houdt in dat overheden, bedrijven en burgers allen verantwoordelijk zijn voor de leefomgeving.

Wanneer sprake is van specifieke rijksregels, bijvoorbeeld in het geval van ruimtelijke ingrepen wordt deze algemene zorgplicht vervangen door een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). In deze specifieke zorgplicht wordt benoemd dat een handeling onder deze specifieke zorgplicht valt als de persoon die de handeling uitvoert weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook het nalaten van een handeling kan onder deze specifieke zorgplicht vallen. De specifieke zorgplicht voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen kan worden opgedeeld in drie stappen voor de persoon die de handeling uitvoert. Deze persoon is verplicht;

- a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Wanneer ruimtelijke ingrepen betrekking hebben op een rijksmonument of werelderfgoed zijn opties b en c niet aan de orde.

Ow Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS), Natura 2000-gebieden en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

NatuurNetwerk Nederland

Strikt genomen valt slechts een deel van het NNN onder de Omgevingswet aangezien dit deels bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk. In artikel 7.8 Bkl zijn instructieregels opgenomen voor de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Deze wezenlijke kenmerken en waarden worden provinciaal vastgesteld conform artikel 7.7 van het Bkl.

Ook het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in de Omgevingswet. In artikel 7.8 Bkl wordt beschreven dat de regels, die worden opgesteld door de provincies verzekeren dat in ieder geval de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het NatuurNetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijft.

Natura 2000-gebieden

Indien werkzaamheden worden uitgevoerd die invloed hebben op een Natura2000-gebied moet onderscheid worden gemaakt tussen een Natura2000-activiteit en een andere type activiteit. Een natura2000-activiteit wordt in artikel 1.1 van de omgevingswet gedefinieerd als een “activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura2000-gebied.” Tenzij sprake is van een vergunningsvrij geval dient voor deze activiteiten een voortoets te worden uitgevoerd.

Hoewel voor andere typen activiteiten of voor vergunningsvrije activiteit geen vergunningsplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Onder de Omgevingswet wordt het Programma stikstofreductie en natuurverbetering, welke tevens onderdeel was van de voormalige Wet natuurbescherming voortgezet. Beleidsregels met betrekking tot intern en extern salderen blijven voorlopig onveranderd. Zo vindt vergunningverlening voor natura2000-activiteiten met stikstofdepositie plaats aan de hand van stikstofdepositieruimte in AERIUS register.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Zowel de staat als provincies kunnen op basis van artikel 2.44 van de Omgevingswet bijzondere natuurgebieden en in het geval van provincies bijzondere landschappen aanwijzen. In het geval van bijzondere nationale natuurgebieden kunnen deze worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura2000-gebied. In het geval van bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen hanteert de betreffende provincie hierin eigen juridische bescherming. Zo is in sommige provincies een zogenaamde ‘nee, tenzij’-principe van kracht, waardoor sprake is van juridisch beschermingsregime naast het NNN en Natura2000.

Ow Houtopstanden

In Afdeling 11.3 Bal zijn de regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen opgenomen. Het vellen van (een deel van) houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en een herplantplicht (art 11.129 Bal). Deze bescherming geldt alleen voor houtopstanden vanaf 10 are en bomenrijen met meer dan 20 bomen, buiten een zogenaamde 'bebouwingscontour houtkap'. Deze moet worden aangewezen in een omgevingsplan en is hierin terug te vinden. Indien dit niet het geval is, kan een voorloper, zoals de bebouwde kom Wet natuurbescherming of Boswet worden geraadpleegd.

Als uitbreiding hierop is tevens een specifieke zorgplicht van kracht voor het vellen van houtopstanden, het herplanten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gedaan (art 11.116 Bal). Deze specifieke zorgplicht stelt dat degene die vellings- en herbepantingsactiviteiten en handel in hout uitvoert of in het bezit is van hout verplicht is om nadelige gevolgen op natuurbescherming, instandhouding areaal houtopstanden in Nederland en de bescherming van landschappelijke waarden achterwege te laten, tenzij dit niet redelijkerwijs kan worden gevegd. Indien hier sprake van is, dienen negatieve effecten zoveel mogelijk te worden beperkt en/of ongedaan te worden gemaakt.

Aan deze wetgeving zijn enkele uitzonderingen, naast de reeds genoemde uitzonderingen. Zo zijn houtopstanden op erven of in tuinen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen niet ouder dan 20 jaar, kweekgoed, uit populieren of wilgen bestaande wegbeplanting, beplanting langs waterwegen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden, dunningen en beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor de productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/beplantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013 uitgezonderd.